

Előterjesztés a Balaton Kiemelt Térség 2021. évre vonatkozó monitoring jelentéséről (előzetes jelentés)

Bevezetés

A **Balaton Fejlesztési Tanács** (BFT) 2009. május 8-i ülésén a Balaton 2007-2020 közötti időszakra szóló, Hosszútávú Területfejlesztési Koncepciója elfogadásával egy időben döntött arról, hogy az üdülőkörzetre vonatkozóan a munka keretében kialakított **legfontosabb gazdasági, társadalmi, környezeti és infrastruktúra indikátorok alapján rendszeres fejlesztési monitoring elemzések készüljenek**. E döntést az a cél motiválta, hogy az üdülőkörzetben zajló jelenségekről készülő időbeni és területi összehasonlító elemzések valós információkat tárjanak a döntéshozók elé. E döntéstámogató munka elvégzését a tanács munkaszervezetére, a **Balaton Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft-re** (BIFÜ Nkft) bízta.

A monitoring tevékenység kezdetben 90, majd 48 db térségleíró indikátor alkalmazásával valósult meg. A Balaton Fejlesztési Tanács 2017. március 17-i ülésén döntött a térségi monitoring rendszer indikátor-kataszterének megújításáról. A **11/2017. (03.17.) BFT határozat 91 db éves rendszerességgel, valamint 45 db további, háromévente mérendő és elemzendő mutató megjelenítését** írja elő a monitoring tanulmányokban az alábbi, korábbiakban is alkalmazott szakterületek, témakörök szerint:

- Fejlesztési források kihelyezése, pályázati eredményesség
- A 1861/2016 sz. Kormányhatározatban foglalt fejlesztés stratégiai célok megvalósulási folyamata
- Demográfiai jellemzők, társadalom
- Turizmus, vendégforgalom
- Foglalkoztatás, munkanélküliség
- Közbiztonság, bűnügyi helyzet
- Lakásállomány, lakásépítés
- Civil aktivitás, intézményrendszer
- Közlekedés
- Kommunális infrastruktúra
- Környezet, környezet-, és természetvédelem
- Gazdaság, gazdaságfejlesztés, települési gazdasági erő (TGE)
- Mezőgazdaság

Mindezek mellett **BFT 1/2016. (02.12.) határozatában** rögzítettek alapján kiemelten fontos feladat a jelenleg zajló uniós programozási időszak forrásallokációjának rendszeres monitorozása, amelynek legfrissebb eredményeit a **Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszerben (FAIR)** rögzített információk feldolgozása alapján tárgyalhatjuk. Aktuális monitoring jelentésünk a **FAIR 2022. április 11-i** állapota szerint készült el.

Tekintettel arra, hogy időközben elindult a 2021-2027 közötti uniós programozási időszak végrehajtása is, az elemzésben már a **Széchenyi Plusz** keretében zajló **forráskihelyezések is megjelenítésre kerültek.**

A **Vidékfejlesztési Program (VP)** pályázatait külön adatbázisban kerülnek rögzítésre és feldolgozásra, amelyek állásáról az adatgazda engedélyezett és jóváhagyott adatátadása nyomán eddig két alkalommal, egy 2018. áprilisi és egy 2019. szeptemberi adatleválogatás metszeteiben tudtunk beszámolni. Az elmúlt években több alkalommal foglalmaztunk meg szakmai és módszertani indoklással alátámasztott javaslatokat a Vidékfejlesztési Program pályázatainak FAIR adatrendszerben megvalósuló rögzítésére vonatkozóan. Javaslatainkat a Miniszterelnökség, később az ITM illetékes főosztálya megköszönve tudomásul vette, de a 2014-2020 közötti uniós programozási ciklus szakmai protokolljába nem vezette át. Ugyanakkor mivel a VP által támogatott projektek elérhetők **a palyazat.gov.hu oldal „támogatott projektek keresője”** menüpontjában, az a döntés született, hogy a vidékfejlesztési forráskihelyezési adatokat erről a felületről gyűjtjük be. Így elmondhatjuk, hogy egy saját adatgyűjtést követően **jelen monitoring jelentés immáron harmadik alkalommal tartalmazza a VP keretében kihelyezett forrásokat is.**

Az **Európai Unió források kihelyezésének folyamatos vizsgálatát**, annak tematikus metszeteinek monitorozását különösen szükségessé teszi a **1861/2016 (XII. 27.) sz. Kormányhatározat**, mely a **FAIR-ban monitorozható operatív programok összegei alapján 246,9 milliárd Ft, vidékfejlesztéssel együtt 263,7 milliárd Ft uniós forrást, a hazai forrásokkal együtt mintegy 365,4 milliárd Ft fejlesztési forrást dedikált** a BKÜ számára.

A fentiekén túl, a térségbe érkező forrásoknak egyik nagyon jelentős eleme a hazai költségvetési forrásból finanszírozott Magyar Falu Program. Mivel az elmúlt időszak magyarországi területfejlesztési és vidékfejlesztési beavatkozásainak nagy hányada e program támogatásával valósult meg, fontosnak tartottuk, hogy az adatok rendelkezésre állása esetén az így kihelyezett forrásokat is elemzésbe vonjuk. A **Miniszterelnökségre** benyújtott adatkérelmünk pozitív elbírálását követően **lehetőségünk nyílt a Magyar Falu Program 2019-2021 közötti pályázatainak elemzésére.** A fejlesztéspolitikai források kihelyezésének minél teljesebb körű elemzése érdekében ez alkalommal a **Balaton Fejlesztési Tanács** számára átadott, pályázati úton kihelyezett **decentralizált források támogatási adatait** is megvizsgáltuk.

A BFT által elrendelt munkán túl a területi monitoringgal kapcsolatos feladatok ellátását szükségessé teszi a **37/2010. sz. Kormányrendelet.** Ez a rendelkezés az országos területi monitoring rendszer kialakítását célozza, meghatározza a különböző térségi szereplők feladatait, a feladatok teljesítési határidejét, valamint körvonalazza a területi monitoring jelentések elvárt tartalmát.

Emellett a fenti rendelet kimondja, hogy a területi monitoring jelentések elkészítéséért és elfogadásáért felelős szervezetek minden év március 31-ig kötelesek lezárni és a jogszabályban meghatározott szervezeteknek eljuttatni a monitoring tanulmányt. A Balatoni Integrációs és

Fejlesztési Ügynökség ezt a jogszabályi kötelezettséget teljesítette. Ugyanakkor bizonyos adatkörök 2020. illetve 2021. évi adatai ekkor még nem álltak rendelkezésünkre, így a minél teljesebb körű elemzés érdekében elkészítettük a korábbi tanulmány kiegészített változatát is. A TeIR felületén sajnálatos módon még 2022. május 9-én sem voltak elérhető a „Kommunális ellátás” adatkör 2020. évi adatsora, így ez alkalommal az ilyen tárgykörű mutatók elemzését nem készíthettük el.

A jelentés az alábbi témaköröket tartalmazza:

- Fejlesztési források kihelyezése, pályázati eredményesség
- Demográfiai jellemzők, társadalom
- Turizmus, vendégforgalom
- Foglalkoztatás, munkanélküliség
- Közbiztonság, bűnügyi helyzet
- Lakásállomány, lakásépítés
- Civil társadalom, intézményrendszer
- Közlekedés, közlekedési fejlesztések
- Környezet, vízminőség

Az elkészült monitoring tanulmány főbb eredményei

A 2021 évi monitoring jelentés kilenc különböző monitoring terület legfrissebb adatai alapján készült. Jelesül az uniós fejlesztési források kihelyezése és a pályázati eredményesség, demográfiai jellemzők, turizmus és vendégforgalom, foglalkoztatás és munkanélküliség, közbiztonság és bűnügyi helyzet, lakásállomány és lakásépítés, civil aktivitás és balatoni intézményrendszer, és a közlekedés és közlekedési fejlesztések, vízminőség témaköreire terjed ki.

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet forrásszerzési eredményesség vizsgálata kiterjedt

- a **Széchenyi 2020** (2014-2020 + 2 év) közötti egészleges, a **megítélt támogatások szempontjából a vidékfejlesztést is** magában foglaló teljesülésére,
- a **Széchenyi Terv Plusz (2021-2027) indulási** helyzetképre,
- a **Magyar Falu Program** első három éves működésének hatásaira, valamint
- a **Balaton Fejlesztési Tanács** hatáskörébe utalt 2014-2021 közötti források allokálásáról.

A Széchenyi 2020 programozási időszak teljessége kapcsán a támogatási adatbázis alapján igazolható, hogy a forráskihelyezések volumene korábban nem látott méreteket öltött, amelyen belül a **Balaton térségének forrásszerzési eredményessége még az országos átlagot is meghaladja. Ez a jelenség a korábbi időszakokban nem így történt.**

A Széchenyi 2020 programozási időszak során **Magyarországnak ítélt mintegy 9 500 Mrd Ft támogatási forrás 100 %-a lehívásra és felhasználásra került**, 2022 áprilisi állás szerint a programozási ciklus túllépésének második évében már a Kormányzat által garantált finanszírozás túlvállalás időszakában vagyunk. A Széchenyi 2020 keretében **a Balaton térsége 2014 és 2022 között a visszakövetelési összeg nélkül mintegy 471 Mrd Ft kifizetett támogatásban részesült**, amely összeg teljes egészében a Balaton körül hasznosult. Ez akkora összeg nagyságrend, hogy **a Balaton körül élő népesség minden lakosára a több mint 1,7 millió Ft fejlesztési forrás jut**, miközben az országos átlag 1 millió Ft / lakos. Ezzel **a Balaton országosan minden NUTS szint szerint listavezető**.

A Balaton térségének egy lakosra vetített forrásszerzési potenciálja a Széchenyi 2020 teljes időszakában akkor is az országos egy lakosra vetített érték felett alakul, ha a közlekedésfejlesztési programok pénzügyi hatásait nem vesszük figyelembe.

A Balaton térségének kiemelt forrásszerzési sikerességét a Kormányzat a 1861/2016. sz. Kormányhatározatában meghatározott prioritások és célok mentén dedikált források térségbe áramoltatásával garantálta. A térséget a fenti intézkedésben dedikált források emelték az országos átlag fölé, melyeknek egyúttal nagyfokú túlteljesüléséről is beszélhetünk. A visszakövetelések nélküli forráshasznosulás 2022 áprilisában 138 %-a a monitorozott dedikált forrásnak, és minden egyéb vizsgált prioritás kapcsán meghaladja a 100 %-os szintet.

Széchenyi Terv Plusz kapcsán világosan megfigyelhető országosan és a Balaton térségében egyaránt a forrásszerzési lehetőségek meghirdetése, **az új programozási ciklus megindítása**. Az újabb gazdaságfejlesztési operatív program indulását követően megkezdődött az újabb területfejlesztési operatív programon belül is a pályáztatás. **A forráselosztás eddig megszokott csatornáin azonban most sokkal szűkebbek**, ami nem annak a hatása, hogy az irányító hatóság tömegesen utasítaná el a pályázatokat. Az okot abban látjuk, hogy a pályázatok elbírálása, a jogosultság megállapítása és a jogosultsági döntés megszületése időben széthúzottabb, ennek valószínűsíthető oka **az allokálható forrásmennyiség** lehet, ami nélkül a pályázatok nem léphetnek megvalósulási szakaszba. Országosan **a benyújtott pályázatok közel fele esetében nincs még jogosultsági döntés**, vagy a jogosultság megállapítását követően nem született még irányító hatósági döntés. A Balaton térségében ugyanez a keresztmetszet meghaladja az összes benyújtott pályázat 60 %-át. A Széchenyi Terv Plusz keretében, a 2021 évi indulását követően **2022 áprilisáig országosan közel 655 Mrd Ft a visszakövetelés nélküli kifizetett összeg, a Balaton térségében 12,8 Mrd Ft**.

A vidékfejlesztés pályázatainak a 2014-2022 közötti időszakra vonatkozó összes OP összes pályázatának több mint háromnegyedét alkotják. **A teljes időszakban igényelt VP támogatás több mint 5 000 Mrd Ft, a megítélt forrás 2 800 Mrd Ft, a kifizetés azonban csak 857,8 Mrd Ft**. A kifizetések aránya az igényekhez képest 17 %, a támogatási összeghez képest 31 %. Ezek a részarányok jelentős mértékben elmaradnak az egyéb operatív programok esetében tapasztalt eredményességtől. **A Balaton térségében megítélt vidékfejlesztési forrás az elérhető adatok alapján 73,2 Mrd Ft**. A támogatások mintegy kétharmada az elmúlt bő

egy évben allokálódott az üdülőkörzetbe, a támogatott projektek és pályázatok megvalósulása jelenleg is aktív ütemben zajlik.

A Magyarország kormánya által 2019-ben indított **Magyar Falu Program (MFP)** az egyik legfontosabb alappillére a hazai forráselosztásnak. Az MFP keretében az üdülőkörzetbe érkező források a 2019 évi indulást követően évről évre növekednek, **2019 és 2021 összességében megközelítik a 12,4 Mrd Ft-ot.** A támogatási összegek átlaga 72 millió Ft / település.

A BFT hatáskörében lévő források allokálásának főbb területei az elmúlt időszakban a településfejlesztés, rendezvények támogatása, a régió közbiztonságának és vízbiztonságának fejlesztése, illetve az egyéb, egyedi fejlesztési területek támogatása. **A 2014-2021 közötti periódus ideje alatt a BFT 430 pályázatot részesített támogatásban, mintegy 2,2 Mrd Ft összértékben.**

A vizsgált programok megítélt támogatásainak összesítése alapján egységes kép alkotható a Balaton térségében 2014-2022 között lezajlott fejlesztések egy lakosra vetített települési értékei alapján. **2014 és 2022 között minden BKÜ településre érkezett fejlesztési forrás.** A megítélt támogatás az **IKOP projektek összegeivel együtt mintegy 478,2 Mrd Ft, a közlekedésfejlesztési programok támogatásai nélkül 335,9 Mrd Ft.** Az összes támogatás egy lakosra jutó értéke 1.759.018,-Ft a BKÜ-ben, ami mintegy 26 ezer Ft-al magasabb összeg, mintha csak a Széchenyi 2020 értékeit vesszük alapul. A forrásszerzés területi képe alapján az üdülőkörzet déli, Somogy megyei területe igen kedvező forrásszerzési potenciált mutat mind a parti, mind a háttértelepülések esetében. Az északi-parti és a nyugati területeken inkább a partközeli sáv települései a kedvezményezettek. A források települések szerinti eloszlása az üdülőkörzet **kelet-nyugati tengelyének centruma felé súlyozódik.** Az IKOP forrásai nélkül készült szerkezeti kép esetében az egy lakosra jutó IKOP nélküli forrás 1.235.809,-Ft, ez közel félmillió Ft-al alacsonyabb, mint a Széchenyi 2020 teljes időszakára számolt egy lakosra vetített összeg. Az **IKOP források nélküli térkép a Balaton északi és déli parti területrésze között harmonikusabb összképet mutat,** viszont egy lakosra jutó források települési eloszlástömege az üdülőkörzet kelet-nyugati tengelyének centruma felé súlyozódása látványosabb.

Demográfiai dimenziók szerint a Balaton térségében hosszú időtávban negatív a születések és a halálozások egyenlege, ami több évtizedes kedvezőtlen demográfiai eseményláncolat következménye. A **negatív trendirány időben is tartós megváltoztatása egyelőre kétséges,** annak ellenére, hogy kimutatható egyes családpolitikai intézkedések kedvező hatása. A **népesség élveszületés és halálozás mérlegének alakulása a lakosság nagymértékű öregedésével** is társul. Az üdülőkörzet népessége ugyanakkor mégsem csökken a természetes fogyás ütemében, sőt, mind az állandó, mind a lakónépesség száma **2020-ban jelentősen növekedett. 2019 és 2020 között az állandó népesség száma mintegy 1400 fővel,** míg a **lakónépesség száma közel 6000 fővel emelkedett meg.** Ennek oka az első pandémiás év roppant magas, a korábbi évekhez képest egészen extrém módon megugró, pozitív vándorlási egyenlege. A pandémia a kiemelt térség vándorlási egyenlegére rendkívül erőteljes pozitív hatást gyakorolt, azonban **a népesség korszerkezetét érdemben nem változtatta meg.** Tény ugyanakkor, hogy az aktív korú népesség csökkenésének üteme lassult, azonban az időskorú népesség számának emelkedése nem. Az eltartott (gyermek és időskorú) népesség rátaértéke

fokozatosan növekedik a térségben, főként az időskorúak növekvő hányadának köszönhetően. Jelen állás szerint lényegében két aktív korú személy tart el egy inaktív korú személyt. Nagyon lényeges, hogy **az eltartottak java részben az időskorúakból áll**, miközben a gyermekkorú népesség száma, így eltartottsági rátája sem emelkedik érdemben, összességében a teljes eltartott népesség rátaindexének további, jelentős növekedését eredményezi.

A Balaton és térsége évszázados időtávban Magyarország egyik legnépszerűbb idegenforgalmi desztinációja. A vendégforgalom döntő hányada a kereskedelmi szálláshely-szolgáltatás forgalmában generálódik. Az üdülőkörzetbe érkező külföldi és belföldi vendégkör egymáshoz viszonyított szerkezeti aránya az elmúlt évtizedek során többször is módosult. Az utóbbi egy évtized trendjei egyre bővülő belföldi és fokozatosan csökkenő külföldi vendégrészesedést jeleznek, összességében jelentős keresletnövekedés mellett. A kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek száma 2010 és 2019 között csaknem 700 ezer fővel növekedett, 2019-ben meghaladta 1,9 millió főt. Hasonló tendenciamozgást láthatunk a vendégéjszakák számának változásaiban is, a kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszaka száma 2010 és 2019 között 4,2 millióról 5,9 millióra nőtt a Balaton körül ebben az időszakban. Az elmúlt évtizedben növekvő vendégforgalom rövidülő tartózkodási időhöz vezetett, aminek lényeges komponense a térségben hosszabb ideig tartózkodó külföldi vendégkör forgalmának csökkenése, mivel a belföldi vendégek rövidebb időre érkeznek, de gyakrabban, mint a külföldiek.

2020-2021-es évet meghatározó világméretű **koronavírus-járvány hullámok az üdülőkörzet idegenforgalmának teljesítményét, belső ágazati struktúráját alapjaiban befolyásolták**. 2021-ben az enyhülő restriktív intézkedések, az oltási program, illetve a másik oldalról a COVID-19 erőteljes harmadik és negyedik hulláma hatására csak enyhe növekedés tapasztalható az alapvető turisztikai forgalmi mutatók terén. **Az 1,16 millió fős 2021-es vendégszám** azt mutatja, hogy mintegy **750-800 ezer főnyi vendég esett ki a balatoni vendégforgalomból a 2019-es csúcshoz képest**. Párhuzamosan a vendégszám adatok alakulásával a vendégéjszakák számában is némi növekedés regisztrálható 2020 és 2021 között. Azonban még így is 2,3 millióval kevesebb vendégéjszaka realizálódott a térségben, mint a turizmus forgalmi mutatóinak csúcshoz képest, 2019-ben. A világjárvány közvetett pozitív hatása, hogy a 2020. évi balatoni vendégszám az országos vendégforgalom 21%-át tette ki, bár 2021-re ez az adat némileg csökkent (19,8%), még mindig jóval az évtizedes átlagérték (15,4%) felett maradt.

A **pandémiás időszak egyik meghatározó jelensége a belföldi és külföldi vendégek arányának korábbinál is erőteljesebb differenciája**. 2019-ben a belföldi vendégek aránya 76,5 %-ot tett ki a külföldiek 23,5%-ával szemben. A világjárvány első évében 2020-ban az összes balatoni vendég 88,5%-a volt belföldi, és csupán 11,5%-a külföldi. **2021-re ez a differencia csupán kismértékben mindössze egy százalékkal csökkent, így a külföldiek aránya 12,6%-ra, a belföldi vendégek hányada 87,4%-ra módosult**. Mindazonáltal a vendégek által eltöltött tartózkodási idő nem mutat kiugró értékeket: a belföldi vendégek 2021-ben átlagosan 2,9 éjszakát, a külföldiek 4,2 éjszakát tartózkodtak a térség kereskedelmi szálláshelyein.

Közismert tény, hogy a Balaton üdülőtértségének vendégforgalmi jellemzőit erőteljes, bár az utóbbi években enyhülő szezonális jellemzi. 2021-ben ez abban nyilvánult meg, hogy egészen áprilisiig nagyon alacsony szinten stagnált mind a vendégek, mind a vendégéjszakák száma, a belföldi vendégek körében a vendégszám január-március között havonta nem érte el a 2000 főt, a külföldi vendégek tekintetében pedig január-februárban az 500 fős létszámot sem. **Július-augusztusban** viszont egészen kiugró értékeket regisztrál a szakstatisztika: e két nyári hónapban érkezett a **Balatonhoz a belföldi vendégek 52%-a, a külföldiek 56%-a, akik ekkor a vendégéjszakák 60 illetve 57,5%-át töltötték el.**

A pandémiás évek turisztikai főszezonbeli hónapjaiban jellemzően **rendkívül magas férőhely- és szobakapacitás-kihasználtságot** regisztrálhattunk a kereskedelmi szálláshelyeken. Mind 2020-ban mind pedig 2021-ben igazolja az ágazati statisztika azt a sajtóban megjelent állítást, mely szerint „a Balaton megtelt”. Ugyanakkor a **főszezon magas kapacitáskihasználtsága a szállásdíjak jelentős emelkedésével** is járt. 2021 nyarán az egy szoba működési napjára jutó szállásdíjak értékei (REVPAR) soha nem látott magasságokba értek. Ez az indikátor a Balatonnál évtizedes időtávban jellemzően alacsonyabb mint az országos átlag, azonban 2020-ban és 2021-ben jóval az országos érték felett pozícionálódott.

Az üdülőkörzet területén 2010-2019 között éves szinten 9,25%-ról 3,71 %-ra csökkent a 15-64 éves korcsoportra vetített munkanélküliségi ráta. 2019 év végén az országos (3,5 %) és a BKÜ munkanélküliségi ráta értéke sokkal alacsonyabb volt az euró-övezeti (7,5 %), akár az Európai Unió 28 tagországának közös munkanélküliségi rátájánál (6,8 %). A munkanélküliség csökkenése a foglalkoztatás emelkedésével járt. A munkaerőpiacon évtizedes távlatban kialakult kedvező nemzetgazdasági folyamatokat megszakította a 2020-2021 során több megbetegedési hullámban kibontakozó koronavírus-járvány, amely a munkanélküliség újbóli emelkedését eredményezte. **2020 során a regisztrált munkanélküliség a 2019 évi 3,71 %-ról éves átlagban 5,31 %-ra emelkedett**, majd **2021-ben** kismértékű csökkenés zajlott, az éves ráta **4,92 %**. A munkanélküliség jelentős növekedése 2021-ben az év első negyedében zajlott, 2020 évben a növekedés súlypontja a második negyedév volt, amikor a járvány előtti szezonális ingadozások eloszlása alapján csökkenés lett volna várható. A megfigyelt tapasztalati jelenségek egyértelműen a koronavírus-járvány társadalmi és gazdasági halmazati hatásaival hozhatók összefüggésbe.

A bűnözési statisztikák szerint a **BKÜ közbiztonsága jelentős javuláson ment keresztül** az elmúlt évtizedben. Különösen a Somogy megyei parti települések helyzete javult ebben a tekintetben. 2010 és 2020 között negyedére csökkentek a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén regisztrált elkövetett bűncselekmények. Az 2010-es évek elején az elkövetett bűncselekmények abszolút többsége vagyon ellen irányult, ez alatt érhető a lopás, személygépkocsi lopás, rablás, betöréses rablás. A 2020-as évek elején a regisztrált bűncselekmények többsége, még ha csak relatív többségi értelemben is, de már nem vagyon elleni, hanem közlekedési jellegű, ezek alatt elsősorban az ittas járművezetést, önhibából eredő közlekedési balesetek okozását érthetjük. A gazdasági, közrend, személy és élet elleni bűncselekmények előfordulása jelentősen nem változott.

A KSH adatai szerint **2010 és 2020 között a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén összesen 10 003 lakás és üdülőegységgel növekedett az épületállomány. Ennek 90,4 % jött létre a parti és partközeli településeken**, a háttértelepülések részesedése nem éri el az évtizedes időszak alatt épületszám növekményként létesült összes új lakás és üdülő 10 %-át. Emellett az összes új építés **mindössze 11%-a volt üdülőingatlan, 89% épített lakásként** jelenik meg a statisztikában. A part menti településeken 2010 és 2020 között 8005 lakás és 1038 üdülőingatlan épült a statisztika szerint. **2020-ban a kiemelt térségi lakásépítések 40%-a zajlott Siófokon (700 lakás 2020-ban!)**, ami kiegészül mindössze 16 üdülőingatlan létrehozásával a város közigazgatási területén.

Az üdülőkörzet területén továbbra is **jelentős civil aktivitás** mutatkozik, ennek zöme a parti és partközeli településekhez köthető, de a háttérzóna közös indexe is az országos érték közelében helyezkedik évek óta. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet legfontosabb stratégiai szervezete, a Balaton Fejlesztési Tanács újabb összetétel és szerkezeti változáson ment keresztül, újabb minisztériumi delegálttal bővült a Tanács szavazati joggal rendelkező létszáma, és bevezetésre került a társelnöki rendszer.

Az elmúlt másfél-két évtizedben a Balaton térségében számottevő **közúti, illetve jelenleg is tartó vasúti hálózat fejlesztés** zajlott le. A közelmúlt fejlesztései kapcsán kiemelt jelentőségűek az autópálya és közútfejlesztési munkálatok, illetve a vasúti közlekedés korszerűsítése. Csak a 2014-2020 közötti programozási ciklus ideje alatt mintegy **220 Mrd Ft kifizetett uniós forrás jutott a Balaton térségében közlekedésfejlesztésre**. Az elmúlt év fontos eredménye, hogy 2021 júniusában került átadásra a 2014-2020 közötti programozási időszak egyik kiemelt vasúti beruházása, amely a **Balaton északi partján futó vasútvonal villamosításának első, Szabadbattyán és Balatonfüred közötti szakasza** volt. Értelmeszerűen a közúti közlekedési feltételek fejlődésének, javulásának egyik legfontosabb indikátora az elérhetőségi idők mérése. Az idő szerinti optimalizálás elérhetőségek metszetében a megvalósult fejlesztések ellenére a Balaton térségéből közúton mérhető leggyorsabb út átlagos hossza Budapestig átlagosan mintegy 10 perccel növekedett. Az időnövekedés az átmenő és célirányos autósforgalom nagyon jelentős növekedésével, útterheléssel, valamint az elmúlt években megvalósított egyes közlekedés és forgalombiztonsági intézkedések meghozatalával magyarázható. Ugyanakkor a Balaton térségéhez kapcsolódó összes település három megyeszékhely eléréséhez viszonyítása alapján az elérési időkben jelentős változás nincsen, közúton átlagosan 47-48 percen belül elérhető bármely BKÜ településről egy megyeszékhely.

Siófok, 2022. május 9.

Balatoni Integrációs Kh. Np. Kft.

Készítette: Társadalomtudományi Kutatócsoport

Határozati javaslat

...../2022. (05.13) BFT határozat

A Balaton Fejlesztési Tanács a Balaton térség 2021. évi területi monitoring jelentéséről szóló előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

1./ A Tanács a „Balaton Kiemelt Üdülőkörzet 2021. évi területi monitoring jelentése” c. tanulmányt megtárgyalta és elfogadja.

Felelős: Dr. Molnár Gábor ügyvezető

Határidő: értelem szerint